

VELEHRAD VÁS VOLÁ! Vliv Helsinské konference na rozvoj aktivit církví ve středoevropském prostoru

PROGRAM ve dnech 11. – 12. června 2015

Čtvrtek 11. června 2015

8:00 Bohoslužba v basilice Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje

9:00–9:30 Registrace účastníků

9:30–10:00 Zahájení a úvodní proslovy

Moderuje Pavel Ryjáček, tiskový mluvčí Ústavu pro studium totalitních režimů, Praha

I. panel: Od Helsinek po Velehrad 1985

Moderuje Pavel Ambros SJ, Institut interkulturního, mezináboženského

a ekumenického výzkumu a dialogu, Cyrilometodějská teologická fakulta Olomoucké univerzity

10:00–10:20 Libor Svoboda (Ústav pro studium totalitních režimů, Praha): Helsinky a jejich dopad na situaci ve střední a východní Evropě

10:20–10:40 Pavol Jakubčín (Ústav paměti národa, Bratislava): Aktivity XII. správy StB Bratislava před Velehradskou poutí

10:40–11:10 Přestávka

11:10–11:30 Eva Vybíralová (Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy, Praha): Tajná svěcení Čechů a Slováků v zahraničí

11:30–11:50 Jan Wisniewski (Univerzita Mikuláše Koperníka, Toruň): Enklávy svobody. Akademická pastorec v Polsku v letech 1975–1981

11:50–12:10 Markéta Doležalová (Ústav pro studium totalitních režimů, Praha): Kde se vzala všechna ta mládež na Velehradě? Pastorec mládeže v době normalizace

12:10 Diskuse

13:00–14:00 Oběd

II. panel: Křesťané v zápase za svobodu vyznání

Moderuje Markéta Doležalová, Ústav pro studium totalitních režimů, Praha

14:00–14:20 Arkadius Czwolek (Univerzita Mikuláše Koperníka, Toruň): Situace církevních institutů v Bělorusku na sklonku komunismu, v letech následujících a v současnosti

14:20–14:40 Vojtěch Vlček (Ostravská univerzita, Filosofická fakulta, katedra historie): Politické procesy a perzekuce kněží a řeholníků v 70. – 80. letech 20. století v českých zemích

14:40–15:00 Sylwija Galij-Skrabiňská (Univerzita Mikuláše Koperníka, Toruň): Výbory naděje a pomoci, katolická církev v Polsku za stanného práva a v následujících letech

15:00–15:20 Josef Halla (Masarykova univerzita, Brno): Zneužití § 124 trestního zákona při perzekuci náboženských aktivistů. Tři slovenské případy na pozadí sdělení VONS

15:20–15:40 Elena Gluško (nezávislá badatelka, Rusko): Proč v SSSR nebyl žádný Velehrad? Kontakty české skryté církve v SSSR, Alexandr Meň a jeho okruh

15:40–16:10 Přestávka

III. panel: Snahy o návrat církví do veřejného života

Moderuje Pavol Jakubčín, Ústav pamäti národa, Bratislava

16:10–16:30 Michal Pehr (Masarykův ústav AV ČR, Praha): Velehrad 1985 a Československá strana lidová

16:30–16:50 Tomasz Szyszlak (Univerzita Wroclaw): Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě a náboženské konflikty spojené s procesem obnovení řeckokatolické církve v Polsku

16:50–17:10 Peter Borza (Řeckokatolická teologická fakulta, Prešovská univerzita): Sonda do života řeckokatolické církve v Československu v období normalizace

17:10 Diskuse

18:00 Raut

19:00 Večerní program:

a) komentovaná prohlídka basiliky a jejího podzemí

b) promítání dokumentů z poutní slavnosti 1985 s komentářem, diskuse

Pátek 12. června 2015

IV. panel: Spolupráce s církví v zahraničí, Velehrad 1985 a konfrontace duchovních i věřících s komunistickým režimem

Moderuje Petruška Šustrová, novinářka a překladatelka, Praha

9:00–9:20 Adolf Hampel (Univerzita Justuse Liebiga, Giessen): Pomoc německých křesťanů církvi v Československu v době normalizace

9:20–9:40 Mireia Ryšková a Libor Ovečka (Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy, Praha): Tajná příprava učitelů salesiánského teologického studia v Erfurtu v 80. letech 20. století

9:40–10:00 Jaroslav Šebek (Historický ústav AV ČR, Praha): Duchovní tradice jako nástroj odporu proti komunistickému režimu

10:00–10:20 Patrik Dubovský (Nadace Jána Langoše, Bratislava): Konfrontace StB s kněžími a laickým apoštolátem v 80. letech 20. století. Sonda ze západního Slovenska

10:20–11:00 Přestávka

V. panel: Spolupráce s církví v zahraničí, iniciativy za lidská práva

Moderuje Libor Svoboda, Ústav pro studium totalitních režimů, Praha

11:00–11:20 Petruška Šustrová (novinářka a překladatelka, Praha): Křesťané a iniciativy za lidská práva

11:20–11:40 Rudolf Smahel SDB (Cyrilometodějská teologická fakulta Olomoucké univerzity): Nepovolená tiskárna křesťanského samizdatu v Olomouci

11:40–12:00 Stanislava Vodičková (Ústav pro studium totalitních režimů, Praha): Příprava a vyhodnocení akce Velehrad z pohledu státních orgánů

12:00 Diskuse a zakončení konference

(Změna programu vyhrazena)